

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Leikomaa, M., Ruhalhti, S. & Sintonen, S. (2020) Osaamismerkkejä jatkuvan opiskelun tukemiseen ja ohjaamiseen. TAMK-blogi, 9.11.2020.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/teema2/osaamismerkkeja-jatkuvan-opiskelun-tukemiseen-ja-ohjaamiseen/>

Osaamismerkkejä jatkuvan opiskelun tukemiseen ja ohjaamiseen

9.11.2020 — Arja Hautala

Digitaaliset osaamismerkit ovat uusi tapa jäsentää ja näyttää omaa osaamista, erityisesti informaalisti opittuja asioita. Osaamismerkkien avulla voidaan tehdä näkyväksi vaikkapa työelämässä tai harrastuksissa hankittua osaamista, josta ei ole virallista todistusta. Osaamismerkkejä voidaan hyödyntää myös täydennyskoulutuksissa tai henkilöstön osaamisen kehittämisen voi perustua itsenäisesti opiskeltaviin tai haettaviin osaamismerkkeihin.

Kuva: Osaamismerkkien saaja kerää merkit henkilökohtaiseen passiinsa, josta hän voi julkaista merkkejään osaamisensa näyttämiseksi. Open Badge Factory.

Digitaaliset osaamismerkit ovat olleet Suomessa käytössä vuodesta 2013 asti ja niiden käyttöä osana osaamisperustaisessa koulutuksessa on tutkittu paljon. Hallitusohjelman mukaisesti osaamisen ja oppimisen tiekartalla vahvistetaan koulutuksellista tasa-arvoa sekä pyritään kaventamaan oppimiseroja. Tavoitteena on laatia osaamisen tunnistamisen ja tunnistamisen periaatteet, joiden avulla tehdään yksilön osaaminen näkyväksi niin työelämässä kuin koulutusjärjestelmässä. Lisäksi ohjelman avulla pyritään edistämään yhdenvertaisia mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen sekä osaamisen kehittämiseen. (Valtioneuvosto, 2019.)

Kansallisesti tarkasteltuna voidaan sanoa, että digitaaliset osaamismerkit ovat vähitellen jalkautuneet sekä osaamisen kehittämisen tueksi että osaksi aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Tammilehdon (2016) mukaan digitaalisuuden hyödyntäminen opetuksessa on merkittävässä roolissa ja niin, että se palvelee osaamisperusteisuutta. Opetuksen suunnittelun lähtökohtana tulee olla osaamistavoite, jota tuetaan hyödyntämällä monipuolisesti digitaalisia oppimisympäristöjä.

Mitä osaamismerkit ovat?

Osaamismerkeillä tunnistaan ja tunnustetaan eri tavoin hankittua osaamista. Osaamismerkit liittyvät aina johonkin tietyin kriteerein määriteltyyn osaamiseen. Oppilaitokset ja organisaatiot myöntävät digitaalisia osaamismerkkejä henkilöille, jotka osaamisensa heille osoittavat. Osaamisen voi osoittaa monella eri tavalla: portfoliolla, yksittäisillä tehtävillä, aiemmin hankitun osaamisen dokumentoinnilla – mikä tapa parhaiten sitten sopiikin kunkin osaamisen osoittamiseen. Digitaalisia osaamismerkkejä kerätään osaamispassiin, Open Badge Passportiin, jonka voi linkittää esimerkiksi LinkedIn-profiiliin.

Osaamismerkeillä nähdään olevan mahdollisuuksia myös oppimisen ohjaamisessa ja henkilökohtaistamisessa. Esimerkiksi Barry (2013) kuvaa digitaalisten osaamismerkkien mahdollisuuksia ohjauksen tukena. Osaamismerkkien käytöllä voidaan tehdä näkyväksi opiskelijan osaamisen kehittyminen ja prosessi. Tästä näkökulmasta osaamismerkit ovat paitsi motivoinnin ja arvioinnin, myös oppimisen ohjaamisen väline.

JOO? JOO!

Loppuvuoden ja kevään 2021 aikana ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön toimijoiden on mahdollista kehittää osaamistaan Jatkuvaa oppimista osaamismerkein (JOO) -täydennyskoulutusten avulla. Koulutuksissa perehdytään osaamismerkein ohjatun oppimisen ja osaamisen kehittämisen maailmaan oppilaitosten, opettajien, opiskelijoiden sekä HR:n näkökulmasta. Kolmeosainen koulutus järjestetään verkossa. Koulutus soveltuu loistavasti sekä osaamismerkkien merkillisestä maailmasta vasta innostuneille että niihin jo hieman perehtyneille, sillä jokainen koulutusten kolmesta osasta toimivat itsenäisinä kokonaisuuksin

Lisätietoa täydennyskoulutuksesta:

<https://www.tuni.fi/fi/tule-opiskelemaan/jatkuvaa-oppimista-osaamismerkein-joo>

Lisätietoja osaamismerkeistä:

<https://tamkjournal.tamk.fi/osaamismerkit-kirsikkana-kakun-paalla-vai-todistuksen-korvaajana-opettajan-osaamisen-osoittamisessa/>

Lähteet:

Tammilehto, M. (2016). Miten digitaalisuus näkyy ammatillisen koulutuksen reformissa? Haettu 18.12.2016

osoitteesta <http://www.minedu.fi/osaaminenjakoulutus/ammattikoulutusreformi/Toimintatavat/index.html>

Valtioneuvosto. (2019). Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019

OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI. Haettu 5.11.2020 osoitteesta

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161931>

Barry, J. (2012). Six Ways to Look at Badging Systems Designed for Learning. Haettu

5.11.2020 osoitteesta <http://www.olpglobalkids.org/content/six-ways-look-badging-systems-designed-learning>

Teksti: Lehtori Marianna Leikomaa, yliopettaja Sanna Ruhalahti ja erikoissuunnittelija Sanna Sintonen, TAMK

Pääkuva: Saara Lehtonen